

Tokratni prispevek z naslovom Slovenski gospodarski tokovi začenjamo z najnovejšo in zelo dobro novico, in sicer to, da je bila Slovenija tudi uradno povabljena v pomembno mednarodno Organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD). To je prvič pomembno zato, ker si naša država že od osamosvojitve naprej prizadeva za članstvo v tej organizaciji in drugič zato, ker za vstop vanjo veljajo najvišji gospodarski standardi. Skupaj s Slovenijo sta bili v OECD povabljeni še Estonija in Izrael, s čimer se bo število držav članic povečalo na 34.

Sedež te organizacije, ki je bila na pobudo ZDA ustanovljena decembra 1960, je v Parizu. Že naslednje leto je v OECD vstopilo 19 držav, zatem pa so se vrata te organizacije odpirala le poredko in počasi. Mnogi jo tudi zato označujejo kot klub bogatih, kar pa drži le deloma, saj bi se v tem primeru med članicami ne mogli znajti državi kot sta Mehika in Turčija. OECD zelo natančno spremlja in analizira gospodarske tokove v članicah in prav v tem je ena od prednosti in vrednosti članstva. Spremembe v višini BDP, do katerih je prišlo med letoma 2008 in 2009 so nazorno pokazale vso globino in širino krize, v kateri se je znašlo svetovno gospodarstvo. Pozitivno rast so v tem letu izkazale samo tri države Poljska, Avstralija in Južna Koreja, večji kot 6 odstotni padec pa so zabeležile Finska, Irska, Mehika, Islandija in Madžarska. Znano je, da je Slovenija v tem letu zabeležila prav tolikšen padec BDP kot Finska (7,8 odstotka).

Precej slabša novica kot tista iz Pariza je prišla iz švicarskega inštituta za menedžment (IMD). Po indeksu konkurenčnosti je Slovenija v letu 2010 nazadovala kar za 20 mest, z lanskega 32. mesta je padla na 52. mesto. To je zagotovo zelo slab rezultat, posebej še zato, ker inštitut indeks konkurenčnosti izračunava le za 58 držav. Na prvih treh mestih se v zadnjih dveh letih izmenjujejo tri države, ZDA, Hongkong in Singapur, le da so v letu 2010 zamenjale vrstni red. Četrta je obakrat Švica. Le štiri mesta za Slovenijo je naša južna sosedna Hrvaška, kar pomeni, da smo se po tem indeksu očitno že preveč približali balkanskim državam.

Po ekonomski svobodi, ki jo izračunava ameriški raziskovalni in izobraževalni inštitut Heritage Foundation se med 180 državami Slovenija nahaja na 61. mestu. Držav s popolno ekonomsko svobodo je na svetu samo 7 (Hongkong, Singapur, Avstralija, Nova Zelandija, Irska, Švica in Kanada), pretežno ekonomsko svobodnih je 15 držav, med njimi so tudi ZDA, Nemčija, Japonska, Velika Britanija in zanimivo tudi Litva.

Visoka stopnja odprtosti gospodarstva seveda ne prinaša samo pozitivnih učinkov, ampak tudi negativne. Odprto gospodarstvo, kakršno je tudi slovensko, je mnogo bolj dovzetno za negativne vplive, ki prihajajo iz širšega, v našem primeru predvsem iz evropskega okolja in okrevanje gospodarstva je zato še toliko težje.

Komaj opazna rast

Po oceni evropskega statističnega urada (Eurostat) je v prvem kvartalu letošnjega leta tako evrska skupina, kakor tudi celotna Unija dosegla le 0,2 odstotno rast v primerjavi z lanskim zadnjim tromesečjem. Amerika je v istem času zabeležila 0,8 odstotno rast, kar pomeni, da Evropa krepko zaostaja za Ameriko. Z vidika konsolidacije javnih financ je tako skromna rast vsekakor premajhna. Zato so evropske države ena za drugo začele sprejemati ukrepe, s katerimi želijo čimprej uravnotežiti svoje javne finance. Najbolj so kritične razmere v Grčiji, ki se je znašla v globoki dolžniški in socialno-ekonomski krizi. Nujne ukrepe sprejemajo tudi v Španiji, na Portugalskem, Nemčiji, Franciji, Veliki Britaniji itd. Praviloma pa ti ukrepi povsod naletijo na ogorčen odpor sindikatov in nepriviligiranih slojev nasploh (upokoјencev, študentov).

Gospodarska kriza je prekinila tudi uresničevanje gospodarskih in socialnih ciljev Strategije razvoja Slovenije, kot ugotavljajo na Umarju. Lani so se izboljšale samo razmere na področju okolja. Po mnenju direktorja Boštjana Vasleta poslabšanje razmer ni zgolj posledica gospodarske krize, marveč tudi strukturnih neprilagojenosti, saj smo priložnosti za korenitejšie spremembe v konjunktorno ugodnih letih zamudili. Višje obresti od povečanega obsega posojil se bodo vedno bolj zajedale v tisti del izdatkov, ki je bil namenjen za razvoj. Plačilo obresti za javni dolg je leta 2008 znašalo 412 milijonov evrov, leta 2013 pa naj bi znašalo že 900 milijonov evrov. Trenutno znaša zunanji dolg države 10,67 milijarde evrov.

Ukrepi, ki jih sprejema slovenska vlada so prvenstveno usmerjeni v zagotavljanje socialnega miru, medtem ko ukrepov, s katerimi bi pospešili razvoj, povečali konkurenčnost in učinkovitost gospodarstva ni od nikoder. Politično in socialno všečna sta tudi zakona o minimalni plači – to je tudi edina zelena luč na Pahorjevem semaforju – in zakon o obvezni delitvi dobička med zaposlene, če bo sprejet. Glede na to, da se oba navedena zakona ukvarjata z delitvijo obstoječega, ne pa z ustvarjanjem novega, ali z zniževanjem stroškov gospodarjenja je logično, da tudi ta dva zakona nista reformska. Reforme pokojnin, zdravstva, trga dela in javnega sektorja bodo očitno morale še počakati na boljše čase. Zato Miha Jenko v Delu za zgled našim vladam ponuja absolutistko Marijo Terezijo, ki je pred 250 leti z obsežnimi reformami prinesla napredek tudi v naše kraje. Šteje samo uresničevanje ukrepov, ne pa leve ali desne politike, piše znani ekonomist Janez Šušteršič.

Prispevek smo začeli z dobro novico in prav je, da ga tako tudi končamo. To novico predstavlja naš zelo okrepljen marčni blagovni izvoz, saj vemo, kaj pomeni izvoz za slovensko gospodarstvo. V marcu smo izvozili za 1638 milijonov evrov blaga, kar je skoraj 16 odstotkov več kot marca lani. Uvoza je bilo za 1683 milijonov evrov, ali za 10,7 odstotka več. Ob 97,3 odstotni pokritosti uvoza z izvozom se je nabralo za 45 milijonov evrov primanjkljaja, v celotnem prvem četrtletju pa za 154 milijonov evrov. Izvoza je bilo za 4,18 milijarde evrov, uvoza pa za 4,34 milijarde evrov. V države članice EU je šlo 73,6 odstotka vsega slovenskega izvoza, oziroma 10,7 odstotka več kot v prvih treh lanskih mesecih. V menjavi s temi državami se je nabralo za 311 milijonov evrov primanjkljaja, kar je 12,6 odstotka manj kot v prvem četrtletju lani.

Tomaz Štefe / Revija Obrtnik